Ποια είναι η «επί γης ειρήνη» του Αγγελικού ύμνου τής Βηθλεέμ; († Αρχιμ. Επιφάνιος Θεοδωρόπουλος)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 25 Δεκεμβρίου, 2023

Ελάχιστα χωρία της Αγίας Γραφής έχουσι τόσον οικτρώς παρερμηνευθεί όσον το χωρίον Λουκ. β΄ 14. Πρόκειται περί του Ύμνου όστις εψάλλετο υπό των Αγγέλων κατά την θεσπεσίαν εκείνην νύκτα της **κατά σάρκα γεννήσεως του Ανάρχου Θεού Λόγου, του Κυρίου Ιησού**. Η **παρερμηνεία** αυτή υπό πολλών ορθοδόξων δεν είναι βεβαίως ηθελημένη και σκόπιμος (μόνον οι αιρετικοί παρερμηνεύουσιν ηθελημένως), αλλ’ οφείλεται εις άγνοιαν του καθόλου νοήματος της Αγίας Γραφής. Ένεκεν αυτής της αγνοίας καθ’ έκαστον έτος εν τη ημέρα των Χριστουγέννων ακούομεν κηρύγματα ή αναγιγνώσκομεν δημοσιεύματα πολλών διδασκάλων του Ευαγγελίου της ημετέρας Εκκλησίας, κληρικών και λαϊκών, αποδυρόμενα διότι οι πόλεμοι δεν έλαβαν ακόμη τέλος και τα όπλα δεν κατηργήθησαν και η ειρήνη του Αγγελικού Ύμνου δεν επεκράτησεν εισέτι επί της γης.

Ακόμη και εις επισήμους Εκκλησιαστικάς Εγκυκλίους βλέπομεν διατυπουμένας τοιαύτας θέσεις, ως και παρακλήσεις προς τον Θεόν όπως επί τέλους επιτρέψει την επικράτησιν επί της γης της ειρήνης αυτής «ήτις επί δύο σχεδόν χιλιάδας ετών εξακολουθεί να παραμένει μακράν της πραγματικότητος, απλή ελπίς, απλούν όνειρον, απλή και εναγώνιος προσδοκία». Αγνοούσιν οι ευλογημένοι ότι **η ειρήνη του Αγγελικού Ύμνου είναι ήδη πραγματικότης και έχει επικρατήσει επί της γης απ’ αυτής της σαρκώσεως του Κυρίου. Κακώς και εκ παρεξηγήσεως εκλαμβάνομεν την ειρήνην αυτήν ως εξωτερικήν, ως κατάστασιν φιλίας μεταξύ των ανθρώπων, ατόμων προς άτομα και λαών προς λαούς, ως κατάπαυσιν των πολέμων και των μαχών.** Τοιαύτην ειρήνην ουδέποτε επηγγείλατο το Ευαγγέλιον.

Η ειρήνη του Ευαγγελίου είναι εσωτερική, είναι η κατάστασις γαλήνης, ήτις βασιλεύει εν τη ψυχή του πιστού ανθρώπου, του ανθρώπου όστις έχει φιλίαν και κοινωνίαν προς τον Θεόν. Είναι ειρήνη μεταξύ ανθρώπου και Θεού και ουχί ανθρώπων προς ανθρώπους. Είναι η κατάλυσις του «μεσοτοίχου του φραγμού», όπερ εχώριζε γην και Ουρανόν, άνθρωπον και Θεόν· είναι η λήξις της ανταρσίας, το τέλος της επαναστάσεως του πλάσματος προς τον Πλάστην. Αυτήν την ειρήνην ήλθε κομίζων εις τον κόσμον ο Υιός του Θεού. Και έκτοτε πας ο πιστεύων εις Ιησούν Χριστόν

Σαρκωθέντα, Σταυρωθέντα, και Αναστάντα, έχει πλέον φίλον του Θεόν, ευρίσκεται εις κοινωνίαν υιικήν προς Αυτόν. Δεν είναι πλέον αντάρτης, δεν είναι αποστάτης, δεν είναι εχθρός του Θεού. Συνεφιλιώθη και «αποκατηλλάγη» προς Αυτόν δια του Αιωνίου Μεσίτου Κυρίου Ιησού Χριστού.**Η διά της παραβάσεως του Αδάμ κατάστασις ανταρσίας και εχθρότητος προς τον Θεόν ανήκει πλέον εις το παρελθόν και αποτελεί, διά του πιστόν άνθρωπον, απλήν πικράν ανάμνησιν.** Από της εποχής του Κυρίου και δυνάμει της Σταυρικής Αυτού Θυσίας, **εισήλθεν ο άνθρωπος εις νέαν περίοδον, εις νέαν κατάστασιν· εις κατάστασιν Χάριτος, Φιλίας, Υιοθεσίας**. **Αι περί ειρήνης υποσχέσεις του Ευαγγελίου εις αυτήν την ειρήνην αναφέρονται και ουχί εις την εξωτερικήν ειρήνην. «*Ειρήνην αφίημι υμίν*», έλεγεν ο Κύριος προς τους Αποστόλους, «*ειρήνην την εμήν δίδωμι υμίν*». Και ίνα τονίσει ότι η ειρήνη αυτή είναι άλλου είδους ειρήνη, συμπληροί: «*Ου καθώς ο κόσμος δίδωσιν, εγώ δίδωμι υμίν*» (Ιωάν. ιδ' 27). Και αλλαχού ομιλών περί της εξωτερικής ειρήνης, λέγει ότι δεν κομίζει τοιαύτην ειρήνην. Απεναντίας προβλέπει ότι η εις Αυτόν πίστις θα αποβεί αιτία διαστάσεων και πολέμων μεταξύ των ανθρώπων.** Οι άπιστοι θα διώκωσι τους πιστούς του Ιησού και ούτως οι πόλεμοι όχι μόνον δεν θα ελαττωθώσιν, αλλά θα αυξηθώσιν, εφόσον εις τους υπάρχοντας θα προστεθεί και ο κατά της νέας πίστεως. «*Μη νομίσητε*», λέγει, «*ότι ήλθον βαλείν ειρήνην, αλλά μάχαιραν. Ήλθον γαρ διχάσαι άνθρωπον κατά του πατρός αυτού και θυγατέρα κατά της μητρός αυτής και νύμφην κατά της πενθεράς αυτής*» (Ματθ. ι' 34-35). Πριν δε οδηγηθεί εκουσίως εις τον Γολγοθάν, ίνα πιεί φρικτού θανάτου ποτήριον, παρείχεν εις τους Αποστόλους την **εσωτερικήν ειρήνην, ήτις δεν θα επηρεάζετο υπό των μυρίων εξωτερικών θλίψεων και διωγμών**. Παρά πάντα ταύτα θα υπήρχεν, ακριβώς διότι ήτο εσωτερική: «*Ταύτα λελάληκα υμίν ίνα εν εμοί ειρήνην έχητε. Εν τω κόσμω θλίψιν έξετε· αλλά θαρσείτε, εγώ νενίκηκα τον κόσμον*» (Ιωαν. ιστ' 33). **Εχαρίζετο εις τους Αποστόλους ειρήνην, καίτοι εγνώριζεν ότι επώδυνοι θάνατοι ανέμενον αυτούς**, καίτοι ρητώς έλεγεν ότι απέστειλεν αυτούς ως «*πρόβατα εν μέσω λύκων*» (Ματθ. ι' 16). **Ήτο δυνατόν λοιπόν να παρέχει εξωτερικήν ειρήνην; Αναμφιβόλως όχι!**

Και ο θείος Παύλος αυτής της εσωτερικής, της προς τον Θεόν ειρήνης είναι κήρυξ και απόστολος. «*Δικαιωθέντες ούν εκ πίστεως, ειρήνην έχομεν προς τον Θεόν διά του Κυρίου ημών Ιησού Χριστού*» γράφει προς Ρωμαίους (ε' 1). Γράφων δε προς Εφεσίους, λέγει ότι ο Κύριος Ιησούς Χριστός είναι «*η ειρήνη ημών*», είναι ο τους ανθρώπους «*αποκαταλλάξας τω Θεώ*» διά του σταυρού, ός έλθών, «*ευηγγελίσατο ειρήνην..., ότι δι' αυτού έχομεν την προσαγωγήν... προς τον πατέρα*» (Εφεσ. β' 14-18).

Συμπέρασμα: Η ειρήνη του Αγγελικού Ύμνου είναι ειρήνη του ανθρώπου προς τον Θεόν και ουχί εξωτερική. Η ειρήνη αυτή επεκράτησεν όντως «επί γης», εφόσον πλέον αυτή συνεφιλιώθη προς τον ουρανόν δια της μέχρι

Σταυρού ταπεινώσεως του Κυρίου ημών Ιησού Χριστού.

Περιττόν βεβαίως να λεχθεί ότι **ο έχω «ειρήνην προς τον Θεόν» άνθρωπος, είναι ειρηνικός και προς τους έξω**. Πάντας αγαπά, ουδένα μισεί. Μόνος αυτός δύναται να λέγει το «*και μετά των μισούντων την ειρήνην ήμην ειρηνικός*» (Ψαλμ. 119,6). Αγαπά και ευεργετεί και αυτούς ακόμα τους εχθρούς του. **Η εσωτερική ειρήνη είναι προϋπόθεσις της εξωτερικής**. Και **η εξωτερική είναι όχι απλώς ανεπίτευκτος, αλλά αδιανόητος άνευ της εσωτερικής**. **Η δε τραγωδία της συγχρόνου εποχής εις τούτο ακριβώς έγκειται: Ενώ εκήρυξε τον πόλεμον κατά του Θεού, επιζητεί εναγωνίως την ειρήνην μεταξύ των ανθρώπων. Ενώ αδιαφορεί παντελώς δια την εσωτερικήν ειρήνην, επιδιώκει κραυγαλέως την εξωτερικήν. Εκριζοί το δένδρον και αναμένει καρπούς, κρημνίζει την οικίαν και αναζητεί θαλπωρήν, απομακρύνεται εκ του ηλίου και θέλει φώς!...**

Ανέκαθεν η ειρήνη, «*το γλυκύ πράγμα και όνομα*», ήτο «*ποθούμενη τοις πάσιν ανθρώποις*» (Εσθ. γ΄, 12α). Ουδεμία όμως εποχή είχε τόσον πόθον, τόσην δίψαν ειρήνης, όσον και όσην η εποχή μας. **Θα επιτύχει λοιπόν αυτή όπου όλαι οι άλλαι εποχαί απέτυχαν οικτρώς; Θα κατορθώσει δηλαδή να οικοδομήσει την ειρήνην άνευ Θεού;** Θα καταργήσει τους φρικαλέους σημερινούς εξοπλισμούς; Θα καταστήσει τους πολέμους μακρινήν ιστορικήν ανάμνησιν; Με βοηθόν ποίον; Την Επιστήμην; Την Τεχνολογίαν; Τον Ανθρωπισμόν; Τη Φιλοσοφίαν; Τα πολιτικά, κοινωνικά και οικονομικά συστήματα; Αλλά εκ του βάθους των αιώνων ακούεται σαφής και κατηγορηματική η συγκλονιστική προειδοποίησις, ης την αξίαν και την αλήθειαν επιβεβαιοί φευ! η πικρότατη πείρα των διαρρευσασών έκτοτε τριών σχεδόν χιλιετιών «*εάν θέλητε και εισηκούσητέ μου, τα αγαθά της γης φάγεσθαι· εάν δε μη θέλητε, μηδέ εισακούσητέ μου, μάχαιραν υμάς κατέδεται· το γαρ στόμα Κυρίου ελάλησε ταύτα*» (Ησ. α΄19-20). Εάν η «μάχαιρα» θα είναι η γνωστή και συνήθης ή άλλη τις, νέας κατασκευής, προϊόν εργοστασίων πυρηνικής ενέργειας, τούτο μικράν σημασίαν έχει....

«***Κύριε ο Θεός ημών, ειρήνην δος ημίν, πάντα γαρ απέδωκας ημίν, Κύριε ο Θεός ημών, κτήσαι ημάς...***» (Ησ. κστ’ 12-13).

(«ΚΟΙΝΩΝΙΑ» φύλλον Οκτωβρίου - Δεκεμβρίου 1984)

(Πηγή ψηφ. κειμένου: inaa.gr*)*